ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU

Název ŠVP: Žijeme s přírodou II

Předkladatel: Základní škola a Mateřská škola Dolní Řasnice, příspěvková organizace

Zřizovatel: Dolní Řasnice 270, Frýdlant, 46401

Platnost dokumentu: Od 1. 9. 2024

1. Identifikační údaje a charakteristika zařízení

1.1 Charakteristika školy a školní družiny

Školní družina (ŠD) je součástí málotřídní základní školy. Slouží k zájmovému vzdělávání, relaxaci a přípravě na vyučování pro žáky 1. stupně ZŠ. Využívá specifika venkovského prostředí – blízkost přírody, rodinnou atmosféru, úzkou vazbu na místní komunitu a tradice.

1.2 Kapacita a organizace

- **Celková kapacita ŠD:** 75 dětí
- **Počet oddělení:** 2 oddělení
    - **1. oddělení:** Mladší žáci (zpravidla 1., 2. a část 3. ročníku)
    - **2. oddělení:** Starší žáci (zpravidla 3. až 5. ročník) *(Rozdělení lze operativně přizpůsobit dle aktuálního počtu přihlášených dětí v daném školním roce).*
- **Provozní doba:**
    - Ranní družina: 6:30 – 8.00 – zpravidla jedno oddělení, ale lze operativně přizpůsobit podle počtu přihlášených dětí
    - Odpolední družina: 11:50 – 16:00

1.3 Materiální, prostorové a hygienické podmínky

- **Prostory:** Třídy přizpůsobené zájmovým činnostem (odpočinkový koutek, hrací plocha, stoly pro tvořivé činnosti).
- **Využití dalších prostor:** Školní zahrada / hřiště, tělocvična / okolní příroda (les, louky).
- **Vybavení:** Hračky, stolní a deskové hry, stavebnice, výtvarný a tvořivý materiál, dětská literatura, sportovní náčiní, možnost využití mikroskopů a jiné techniky
- **Hygiena a bezpečnost:** Hygienická zařízení odpovídají platným normám. Bezpečnost dětí je zajištěna neustálým dohledem vychovatelek.

2. Cíle zájmového vzdělávání

Hlavním cílem ŠD je rozvoj osobnosti dítěte, podpora jeho samostatnosti a kreativity, tvorba pozitivních mezilidských vztahů a zprostředkování smysluplného využití volného času.

Dílčí cíle:

1. **Příroda a ekologie:** Pěstovat u dětí vztah k přírodě, venkovskému prostředí a životnímu prostředí.
2. **Sociální dovednosti:** Rozvíjet schopnost spolupráce, tolerance a empatie ve věkově smíšeném kolektivu.
3. **Pohyb a zdraví:** Podporovat zdravý životní styl, radost z pohybu a pobyt na čerstvém vzduchu.
4. **Tvořivost a estetika:** Rozvíjet manuální zručnost, fantazii a estetické cítění.
5. **Tradice a region:** Posilovat sounáležitost s obcí, seznamovat se s lidovými zvyky a tradicemi.

3. Formy a metody práce

Vzdělávání v ŠD probíhá především formou zájmových a spontánních činností:

- **Spontánní činnosti:** Volné hry dětí, relaxace dle vlastní volby.
- **Řízené zájmové činnosti:** Výtvarné, pracovní, hudební, tělovýchovné a přírodovědné aktivity připravené vychovatelem.
- **Příprava na vyučování:** Didaktické hry, logické hádanky, čtení
- **Odpočinkové a relaxační činnosti:** Poslech pohádek, předčítání, klidové deskové hry po obědě.
- **Celodružinové akce:** Projektové dny, vánoční jarmark, velikonoční dílny, soutěže, výlety do okolí, besídky pro rodiče.

4. Výchovný a vzdělávací obsah (Celoroční plán)

MĚSÍČNÍ PLÁN ČINNOSTÍ ŠKOLNÍ DRUŽINY

ZÁŘÍ: *„Nová přátelství a objevování naší obce“*

- **1. oddělení (mladší):**
  - **Seznamovací hry: „Kdo je kdo“, vytváření přátelské atmosféry.**
  - **Pravidla oddělení: Společná tvorba pravidel 1. oddělení (kreslené symboly, otisky dlaní).**
  - **Výtvarná činnost: Kresba „Moje nejmilejší hračka“, skládání papírové aktovky.**
  - **Pohyb a pobyt venku: Seznámení s herními prvky na dětském hřišti, poučení o bezpečnosti, hry na schovávanou.**
- **2. oddělení (starší):**
  - **Poznáváme obec: Kreslení plánku cesty ze školy domů, poznávání budov v obci.**
  - **Výtvarná a pracovní činnost: Tvorba osobních jmenovek a záložek do učebnic.**
  - **Pohyb a pobyt venku: Týmové míčové a pohybové hry na hřišti (vybíjená, běžecké štafety).**

ŘÍJEN: ***„Barevný podzim v přírodě“***

- **1. oddělení (mladší):**
  - **Výtvarná a pracovní činnost: Tvoření postaviček a zvířátek z kaštanů a žaludů, frotáž listů, příprava výrobků na školní vánoční jarmark.**
  - **Poznávání přírody: Pozorování změn barvy listí, sběr přírodnin na školním pozemku.**
  - **Senzorické a stolní hry: Poznávaní podzimních plodů hmatem v pytlíčku, jednoduché deskové hry.**
  - **Pohyb: Překážková dráha na zahradě s využitím přírodních překážek.**
- **2. oddělení (starší):**
  - **Výtvarná činnost: Tvorba mandal z narostlých přírodnin v lese nebo na zahradě.**
  - **Přírodovědná činnost: Poznávačka stromů, keřů a jejich plodů, tvorba malého herbáře.**
  - **Pracovní činnost: Výroba papírových draků a podzimních dekorací z barevného papíru.**
  - **Pohyb: Podzimní orientační hra v blízkém okolí školy.**

LISTOPAD: ***„Svatý Martin a příprava na zimu“***

- **1. oddělení (mladší):**
  - **Tradice: Vyprávění legendy o sv. Martinovi, kresba svatomartinského koně.**
  - **Péče o ptáčky: Výroba jednoduchých krmítek z papírových rolí a semínek.**
  - **Výtvarná činnost: Malování podzimního deště a deštníků akvarelem, příprava výrobků na školní vánoční jarmark.**
  - **Pohyb v tělocvičně: Hry s říkankami, pohybové pohádky a relaxační cvičení.**
- **2. oddělení (starší):**
  - **Příroda a ekologie: Jak přezimují divoká zvířata (povídání, myšlenková mapa).**
  - **Logika a deskové hry: Oddělení turnaj v deskových hrách (šachy, Scrabble, Dobble).**
  - **Pracovní činnost: Výroba svícínků ze zavařovacích sklenic a přírodnin, příprava výrobků na školní vánoční jarmark.**

PROSINEC: ***„Kouzelný čas adventu“***

- **1. oddělení (mladší):**
  - **Mikuláš a čerti: Výroba jednoduchých čertovských a mikulášských masek z papíru.**
  - **Vánoční tvoření: Výroba vánočních přáníček s otisky prstů, zdobení papírových stromečků, příprava výrobků na školní vánoční jarmark.**
  - **Zvyky a tradice: Krájení jablíček, pouštění skořápkových lodiček, poslech a zpěv koled.**

- Relaxace: Poslech vánočních pohádek

- **2. oddělení (starší):**
  - Vánoční dílna: Výroba složitějších vánočních ozdob (z přírodnin, drátků či odřezků dřeva), příprava výrobků na školní vánoční jarmark.
  - Pečení a zdobení: Zdobení perníčků, výroba nepečených sladkostí.
  - Tradice ve světě: Porovnávání vánočních zvyků v ČR a v jiných zemích.
  - Závěr roku: Vánoční posezení v oddělení s nadílkou pod stromeček v družině.

LEDEN: ***„Zimní království a zdraví"***

- **1. oddělení (mladší):**
  - Tříkrálová tradice: Výroba papírových korunek a zpěv tříkrálové koledy.
  - Zdraví v zimě: Povídání o těle, vitamínech, správném oblékání a hygieně.
  - Pohyb na sněhu: Stavění sněhuláků, stavby ze sněhu
  - Výtvarná činnost: Kresba zimní krajiny bílou křídou na tmavý papír.
- **2. oddělení (starší):**
  - Zkoumání a pokusy: Pokusy se sněhem a ledem (tání, barvení ledu, měření teploty).
  - Výtvarná činnost: Malba zimní krajiny kombinovanou technikou (akvarel, tuš, zmizík).
  - Sport: Zimní víceboj na sněhu (nebo v tělocvičně) – slalom, hod na cíl, do koše
  - Čtenářský koutek: Četba dobrodružných knížek se zimní tematikou.

ÚNOR: ***„Masopust a pohádky"***

- **1. oddělení (mladší):**
  - Pohádkový týden: Čtení klasik, poznávání postaviček, kresba oblíbeného hrdiny.
  - Masopustní tvoření: Výroba jednoduchých papírových masek
  - Pohyb: Karnevalový rej v oddělení se soutěžemi a tancem.
- **2. oddělení (starší):**
  - Regionální zvyky: Povídání o významu masopustu a tradičních masek na vesnici.
  - Tvořivá dílna: Výroba plastických masek ze sádrových obvazů nebo tvrdého papíru.
  - Literární tvoření: Vymýšlení a psaní vlastní originální pohádky na pokračování.
  - Pohyb: Zábavné soutěže a vědomostní kvízy v rámci oddělení.

BŘEZEN: ***„Kniha a vítání jara"***

- **1. oddělení (mladší):**

- Moje kniha: „Přines svou oblíbenou knížku" – prohlížení knížek, výroba barevné záložky.
- Jarní příroda: Sledování prvních květin (sněženky, bledule), kresba kvetoucí louky.
- Pracovní činnost: Skládání papírových květin a zápichů do květináčů.
- Pohyb: Hry na zahradě

- 2. oddělení (starší):
  - Tvorba knihy: Výroba vlastní malé knížky nebo komiksu (autorské psaní a ilustrace).
  - Tradice: Výroba malé Morany z přírodnin a vysvětlení rituálu vynášení zimy.
  - Přírodovědná pátračka: Jarní pátrací hra v přírodě – hledání prvních znaků jara.
  - Deskové hry: Turnaj v pexesu a paměťových hrách.

DUBEN: *„Eko-družina a Velikonoce"*

- 1. oddělení (mladší):
  - Velikonoční tvoření: Barvení vajíček jednoduchými technikami, osení do kelímků.
  - Výtvarná činnost: Otisky papírových kraslic, výroba velikonočního zajíčka.
  - Pohyb:Jarní skákací hry na zahradě.
  - Den Země: Úklid a úprava okolí školy, práce na zahrádce
- 2. oddělení (starší):
  - Velikonoční tradice: Pletení pomlázek z proutí, tradiční i moderní zdobení kraslic. Den Země: Úklid a úprava okolí školy, práce na zahrádce.
  - Projekt: Tvorba plakátu „Jak šetřit naši přírodu a neplýtvat".
  - Pohyb: Terénní hra v přírodě zaměřená na ekologii.

KVĚTEN: *„Rodina a kvetoucí příroda"*

- 1. oddělení (mladší):
  - Svátek matek: Výroba papírových přáníček a drobných dárků pro maminky.
  - Svět hmyzu: Pozorování hmyzu lupou na školní zahradě, kresba motýlů a berušek.
  - Pohyb: Překážková dráha, hry s míčem a švihadly venku.
  - Hudební činnost: Zpěv jarních písniček s rytmickými nástroji.
- 2. oddělení (starší):
  - Moje rodina: Tvorba rodokmenu, diskuse o historii vlastní rodiny.
  - Projekt „Hmyzí domky": Tvorba hmyzího hotelu ze šišek, větviček a krabiček.
  - Výtvarná činnost: Skicování a malování kvetoucích stromů venku v přírodě.
  - Sport: Turnaj v přehazované nebo vybíjené.

ČERVEN: *„Bezpečné prázdniny a cestování“*

- **1. oddělení (mladší):**
  - **Den dětí: Zábavné soutěžní odpoledne v oddělení, kreslení křídami na chodník.**
  - **Dopravní výchova: Poznávaní základních dopravních značek, bezpečné přecházení cesty.**
  - **Letní tvoření: Výroba mořských živočichů a slunečních brýlí z papíru.**
  - **Pohyb: Hry s vodou (přenášení vody v kelímkách) a pohybové hry na zahradě.**
- **2. oddělení (starší):**
  - **Bezpečnost o prázdninách: První pomoc, bezpečnost u vody, v lese, na kole i při bouřce.**
  - **Cestování: Poznávání mapy ČR, plánování fiktivního výletu.**
  - **Závěr roku: Hodnocení celého roku v oddělení, tvorba vzpomínkové fotoknihy/alba.**

5. Zabezpečení podmínek pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) a žáky nadané

- **Žáci se SVP:** Respektování individuálních potřeb dětí, úzká spolupráce s třídními učiteli, školním poradenským pracovištěm a rodiči. Vytváření bezbariérového a přijímajícího prostředí.
- **Nadaní žáci:** Nabídka rozšiřujících činností (náročnější stavebnice, logické hry, vědecké pokusy, encyklopedie, zapojování do vedení týmových her).

6. Hodnocení a evaluace

Evaluace probíhá průběžně a slouží ke zpětné vazbě a zlepšování práce ŠD.

- **Hodnocení dětí:** Motivující, pozitivní hodnocení zaměřené na snahu a pokrok. Využívání sebehodnocení dětí.
- **Vnitřní evaluace ŠD:** Pozorování, rozbory činností, diskuse na pedagogických radách, vyhodnocování plánu ŠD na konci školního roku.
- **Vnější evaluace:** Spolupráce s rodiči (dotazníky, osobní rozhovory), zpětná vazba od vedení školy.

Základní škola a Mateřská škola Dolní Řasnice, příspěvková organizace
Dolní Řasnice 270, 464 01 Frýdlant
Tel.: 733 533 073, IČO: 72755369
RED IZO: 650034180
e-mail: zs.rasnice@volny.cz

Schválil ředitel školy: .....

Dne: 1. 9. 2024 Podpis: .....